

การพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่อำเภอสีกี้
จังหวัดนครราชสีมา

Prisoners' Behavior Development at Klongpai Central Prison
Sikiew District, Nakornratsima Province

ธีระยุทธ พ่างจันทึก¹ อนูวัต กระสังข์² ธิติวุฒิ หมั่นมี³

Teerayut Pangchantuek, Anuwat Krasang Thitiwut Manmee

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังกับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ 3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณ สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังแดนเฝ้าระวัง (แดน 5) เรือนจำกลางคลองไผ่ จำนวน 264 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมกับพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยใช้สถิติ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อวัดความสัมพันธ์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงจำนวน 11 ท่าน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมของผู้ต้องขังหลังเข้ารับการอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.07) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังกับพฤติกรรมผู้ต้องขัง ภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับความสัมพันธ์น้อย ($R = .400^{**}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ผู้ต้องขังบางรายไม่รู้หนังสือจึงเป็นเรื่องยากในการสวดมนต์และท่องข้อปฏิบัติที่ทางเรือนจำกำหนด และบางรายรับยาประจำ (ยาจิตเวช) จึงปฏิบัติได้ไม่เหมือนผู้ต้องขังอื่นๆ ข้อเสนอแนะ ชี้แจงรายละเอียดแนวทาง

Received: 2021-09-05 Revised: 2021-09-21 Accepted: 2021-09-23

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Master of Public Administration Program Department of Political Science Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: Teerayut162528@gmail.com.

^{2,3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ปฏิบัติที่สามารถช่วยผู้ต้องขังไม่ถูกลงโทษทางวินัย และควรยกเว้นการปฏิบัติสำหรับผู้ต้องขังที่ต้องรับยาประจำ(ยาจิตเวช)

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนาพฤติกรรม; พฤติกรรมผู้ต้องขัง; มาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง

Abstract

The objectives of this research paper were: 1) To study the level of prisoners' behaviors at Klongpai Central Prison, 2) To study relationships between behavior development criteria and prisoners' behaviors at Klongpai Central Prison, 3) To study problems, obstacles and recommendation for prisoners' behavior development at Klongpai Central prison, The methodology was the mixed methods: The quantitative research by survey method, collected data from 264 samples who were prisoners at surveillance area 5 of Klongpai Central prison, analyzed data by frequency, percentage, mean and standard deviation and analyzed relationship between prisoners' behavior development criteria and behaviors of prisoners, using statistics find pearson correlation coefficient to measure the correlation, the qualitative method, data were collected from 11 key informants, purposefully selected by in-depth-interviewing and analyzed by content descriptive interpretation and presented with the table of frequency of the key informants to use data to support the quantitative findings. Findings were as follows : 1) Levels of prisoners' behaviors after the training, by overall were at high level ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.07) 2) Relationship between prisoners' behavior development criteria and prisoners' behaviors by overall, had positive relationship at less level ($R=400^{**}$) with statistically significant level at 0.01 accepted the set hypothesis. 3) Problems and obstacles were found that some inmates were illiterate. It was difficult for them to chant and learn the rules set by the prison by hearts and some inmates had to use drug from psychiatrist, it was difficult to treat them equally with other cells. Recommendations were that must be clearly explained so that the inmates would understand and avoid discipline punishment and there should be exception for those who were under medical care by psychiatric

Keywords: Behavior Development; Inmates Behavior; Behavior Development Measures Inmates

บทนำ (Introduction)

กรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ แต่ปัจจุบันผู้ต้องขังบางรายมีพฤติกรรมที่ไม่

เหมาะสม ใช้เรือ่นจำเป็นแหล่งสั่งการซื้อ-ขายยาเสพติด หรืออยู่เบื้องหลังการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด บางรายใช้เรือ่นจำเป็นฐานในการกระทำความผิดทางอาญาอื่น โดยใช้จ้างวานสนับสนุน บางรายมีพฤติกรรมเป็นอันตรายและมีความก้าวร้าวรุนแรงมีพฤติการณ์ต่อต้านยากต่อการปกครองของเรือ่นจำเป็น ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรและสร้างปัญหาต่อสังคมภายนอกเป็นอย่างมาก กรมราชทัณฑ์จึงกำหนดนโยบายให้มีเรือ่นจำเป็นความมั่นคงสูงสุด (ข้อกำหนดสำหรับควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงสุด, 2559) เพื่อควบคุมผู้ต้องขังดังกล่าวนี้ จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย เรือ่นจำกลางเขาบิน เรือ่นจำกลางระยอง เรือ่นจำกลางพิษณุโลก เรือ่นจำกลางคลองไผ่ และเรือ่นจำกลางนครศรีธรรมราช โดยให้เรือ่นจำเป็นความมั่นคงสูงสุด มีภารกิจในการควบคุมและพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังให้ปฏิบัติตนอยู่ในกฎ ระเบียบ ของทางเรือ่นจำเป็นและตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด (ระเบียบกรมราชทัณฑ์, 2561)

เรือ่นจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับนโยบายให้ควบคุมและพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์ 1) เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือ 2) เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดโดยใช้วิธีการจูงใจ ช่มชู้ คุกคาม หรือครอบงำให้ผู้ต้องขังหรือบุคคลอื่นร่วมกันในการกระทำผิด 3) ทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น 4) มีพฤติการณ์ใช้ผู้อิทธิพลภายนอกช่มชู้เจ้าหน้าที่เรือ่นจำเป็นหรือทัณฑสถานฯ 5) มีพฤติการณ์ต่อต้านหรือกระด้างกระเดื่องต่อการปกครองและการควบคุม 6) ก่อความวุ่นวาย หรือเป็นแกนนำในการประท้วง 7) กระทำผิดวินัย 8) มีพฤติกรรมแปลกแยก ไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้ต้องขังอื่นได้ และ 9) มีพฤติการณ์หลบหนี หรือเตรียมการหลบหนี โดยออกระเบียบให้ผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์ไม่น่าไว้วางใจต้องถูกคุมขังในแดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน (ระเบียบเรือ่นจำกลางคลองไผ่, 2562) เพื่อควบคุมพฤติกรรมเป็นพิเศษ และพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องอยู่ในกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือ่นจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือ่นจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังกับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือ่นจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือ่นจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีการดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) คือการวิจัยเชิงสำรวจ และการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมมาตรการลดความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) เรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันย้ายไปเฝ้าระวังพฤติกรรมที่ (แดน 5) มีจำนวน 778 คน หากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 264 คน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารระดับสูง 2 คน 2) ผู้บริหารระดับกลาง 5 คน 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ 3 คน และ 4) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 11 คน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทุกข้อได้ค่า IOC มากกว่า 0.80 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล (Try-Out) ที่แดนความมั่นคงสูงสุด(แดน 8) จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีคำนวณโดยหาค่าความถี่ และร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามจะใช้ค่าการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมกับพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อวัดความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ระดับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่

พฤติกรรมผู้ต้องขังหลังได้รับการอบรม	ระดับพฤติกรรมหลังเข้าโปรแกรม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. พฤติการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและ โทรศัพท์มือถือ	3.90	0.024	มาก
2. พฤติการณ์ เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิด ของ ผู้ต้องขังอื่น โดยใช้วิธีการจูงใจ ช่มชู้ คุกคาม หรือ ครอบงำให้ผู้ต้องขังอื่นร่วมกันในการกระทำผิด	3.65	0.033	มาก
3. พฤติการณ์ทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น	3.72	0.043	มาก
4. พฤติการณ์ใช้ใช้อิทธิพลภายนอกช่มชู้เจ้าหน้าที่ เรือนจำ/ทัณฑสถาน	3.66	0.024	มาก
5. พฤติการณ์ต่อต้าน/ก ะต่างกระตือรือร้นต่อการ ปกครองและควบคุม	3.85	0.024	มาก
6. พฤติการณ์ก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง	3.83	0.038	มาก
7. กระทำผิดวินัยเรือนจำ	3.84	0.036	มาก
8. พฤติการณ์แปลกแยก ไม่สามารถ เข้ากับผู้ต้องขัง อื่นได้	3.80	0.025	มาก
9. พฤติการณ์หรือเตรียมการหลบหนี	3.90	0.009	มาก
ภาพรวม	3.79	0.029	มาก

ผู้ต้องขังมีการพัฒนาพฤติกรรมหลังได้รับการอบรมพฤติกรรมนี้สัตามมาตรฐานการ โปรแกรมฯ
แดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) เรือนจำกลางคลองไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$,
S.D. = 0.029) โดยเมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังกับพฤติกรรม
ผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	พฤติกรรมผู้ต้องขัง	ตัวแปรตาม									
		ตัวแปรต้น	1.พฤติกรรมผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือ	2.พฤติกรรมเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดของผู้ต้องขังโดยใช้วิธีการจูงใจ ช่มชู้ คุกคาม หรือครอบงำ	3.พฤติกรรม ทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น	4.พฤติกรรม ใช้ใช้อิทธิพลภายนอกช่มชู้เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน	5.พฤติกรรมต่อต้าน/กระตือรือร้นต่อการปกครองและควบคุม	6.พฤติกรรมก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง	7.กระทำผิดวินัยเรือนจำ	8.พฤติกรรมแปลกแยกไม่สามารเข้ากับผู้ต้องขังอื่นได้	9.พฤติกรรมหรือเตรียมการหลบหนี
	มาตรฐานพัฒนา พฤติกรรมผู้ต้องขัง	400**	430**	341**	344**	284**	386**	376**	348**	338**	272**
1.มาตรการควบคุมพิเศษ		199**	275**	205**	175**	154*	186**	179**	150*	155*	065
2. มาตรการโปรแกรม ๑		229**	261**	260**	186**	143*	212**	211**	215**	189**	152*
3. มาตรการโปรแกรม ๒		389**	367**	310**	324**	288**	394**	371**	339**	325**	303**
4. มาตรการโปรแกรม ๓		483**	500**	385**	432**	337**	461**	444**	426**	418**	361**

ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมนี้สัปดาห์ตามมาตรการโปรแกรมฯ แดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) เรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

มาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.400^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.430^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดของผู้ต้องขังอื่น โดยใช้วิธีการจูงใจ ชมเชย คุกคาม หรือครอบงำให้ผู้ต้องขังอื่นร่วมกันในการกระทำผิด มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.341^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.344^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมใช้ผู้มีอิทธิพลภายนอกข่มขู่เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ ทัณฑสถาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.284^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมต่อต้าน/กระด้างกระเดื่องต่อการปกครองและควบคุม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.386^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.376^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนากระทำผิดวินัยเรือนจำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.348^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมแปลกแยกไม่สามารถเข้ากับผู้ต้องขังอื่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.338^{**}$)

มาตรการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวม กับพฤติกรรมผู้ต้องขังหลังเข้ารับการพัฒนาพฤติกรรมหรือเตรียมการหลบหนี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย ($R=.272^{**}$)

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

มาตรการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์น้อย กล่าวคือ มาตรการแดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) ส่งผลให้พฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีการพัฒนา จึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือ ผู้ต้องขังพัฒนาพฤติกรรมของตนเองได้ขณะที่อยู่ในแดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) หันมาศึกษาธรรมะและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของเรือนจำเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการพัฒนาพฤติกรรมในระยะสั้นถ้าในระยะยาวไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากเมื่อผู้ต้องขังพ้นจากแดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) ไปแล้วก็จะหวนมาทำผิดซ้ำอีกถ้ามีโอกาส

พฤติกรรมเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดของผู้ต้องขังอื่น โดยใช้วิธีการจูงใจ ช่มชู้ คุกคาม หรือครอบงำให้ผู้ต้องขังอื่นร่วมกันในการกระทำผิด สามารถพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังได้เป็นบางส่วนเนื่องจากผู้ต้องขังต้องใช้ชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกันกับผู้ต้องขังหมู่มาก ทำให้ผู้ต้องขังที่ไม่มีเงินที่จะซื้ออาหารหรือสิ่งของเครื่องใช้ต้องอาศัยผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลด้านการเงิน ไม่ว่าจะโดยการว่าจ้าง การตอบแทนบุญคุณ จึงเป็นสาเหตุให้กระทำความผิดซ้ำได้อีก

พฤติกรรมทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น สามารถพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังได้เป็นบางส่วนซึ่งขึ้นอยู่กับการปลุกฝังและจิตสำนึกของผู้ต้องขังแต่ละคน ผู้ต้องขังที่สามารถปรับพฤติกรรมได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังที่ได้รับการอบรมธรรมะ การใช้ธรรมะเข้ามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ผู้ต้องขังจึงเป็นจึงเป็นการพัฒนาจิตใจกลมเกลียวจิตใจ ให้เป็นคนที่มีความอดทน อดกลั้น รู้จักให้อภัย รู้จักปล่อยวาง และไม่เอาเปรียบข่มเหงผู้ต้องขังด้วยกัน

พฤติกรรมใช้ผู้มีอิทธิพลภายนอกข่มขู่เจ้าหน้าที่เรือนจำหรือทัณฑสถานฯ สามารถพัฒนาพฤติกรรมและสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อเจ้าหน้าที่และตัวผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่โดยการเปลี่ยนความคิดและมุมมองในทางลบที่มีต่อเจ้าหน้าที่ ด้วยการให้ธรรมกล่อมเกลายจิตใจและเจ้าหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา

พฤติกรรมต่อต้านหรือกระด้างกระเดื่องต่อการปกครองและควบคุม สามารถพัฒนาพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นมาตรการที่ทำให้ผู้ต้องขังมีความหลากหลายในการจงใจ จำกัดพื้นที่ในการควบคุม มีการควบคุมที่เข้มงวด จำกัดสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังควรจะได้รับ และเป็นมาตรการป้องปรามมิให้ผู้ต้องขังกระทำความผิดซ้ำอีก และพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังโดยใช้หลักธรรมมาให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตามทำให้ผู้ต้องขังมีความสงบ สุขุม ใจเย็น มากยิ่งขึ้น

พฤติกรรมก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง สามารถพัฒนาพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี และเป็นมาตรการที่ทำให้ผู้ต้องขังได้คิดใคร่ครวญถึงพฤติกรรมของตนเองที่เคยก่อมาและสามารถที่จะยอมรับสภาพความเป็นจริงได้ ยอมรับกฎกติกามาตรการแดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) ได้และสามารถพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นได้โดยนำหลักธรรมมาปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง และคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด

กระทำผิดวินัยเรือนจำ เป็นมาตรการที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังมิให้กระทำผิดวินัยในทางอ้อม โดยเฉพาะการนำหลักธรรมมาใช้กับผู้ต้องขัง ทำให้ส่งผลดีต่อตัวผู้ต้องขังเองในการ

ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่ทางเรือนจำได้วางไว้ ส่งผลให้ผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวตรงตามกำหนด ได้รับสิทธิประโยชน์อันสมควรจะได้รับ และไม่สร้างปัญหาให้กับทางเรือนจำอีกทางหนึ่ง

พฤติกรรมแปลกแยกไม่สามารถเข้ากับผู้ต้องขังอื่นได้ สามารถพัฒนาพฤติกรรมได้ในภาพรวม โดยการใช้หลักธรรมเข้ามาเป็นเครื่องมือให้ผู้ต้องขังได้ปฏิบัติตามทำให้ผู้ต้องขังมีจิตใจที่ดีขึ้น มีสภาวะทางอารมณ์ที่ดีขึ้น สติปัญญาเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามมาตรการอาจจะไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังบางประเภทได้ เช่น ผู้ต้องขังที่มีจิตใจไม่สมประกอบหรือผู้ต้องขังกลุ่มที่รับยาจิตเวช ควรแยกผู้ต้องขังกลุ่มนี้ออกจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมปกติเพื่อทำให้ง่ายต่อการควบคุมและพัฒนาพฤติกรรม

พฤติกรรมหรือเตรียมการหลบหนี มีส่วนช่วยให้ผู้ต้องขังพัฒนาพฤติกรรมได้ด้วยการติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด พยายามหาข่าวข้อมูลของผู้ต้องขังให้ได้มากที่สุด และที่สำคัญมีธรรมะที่เชื่อมโยงในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ต้องขังให้ยอมรับสภาพความจริงให้ได้ และพยายามหากิจกรรมให้ผู้ต้องขังทำจะได้ไม่คิดความคิดฟุ้งซ่าน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลจากการวิจัย เรื่องระดับพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือ เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดมีแนวโน้มทางความคิดและพฤติกรรมที่ดีขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิमित ท้าวานานต์ วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไร้ญาติ” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่เป็นความผิดเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและโทรศัพท์มือถือภายในเรือนจำ ควรพัฒนาในด้านความคิดของผู้ต้องขังให้รู้ถึงโทษของยาเสพติดและโทษของการลักลอบใช้โทรศัพท์ภายในเรือนจำ หากเข้าไปยุ่งเกี่ยวก็จะมีผลทำให้มีโทษเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวช้าลงกว่าเก่ามาก (นิमित ท้าวานานต์, 2561)

พฤติกรรมเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดของผู้ต้องขังอื่น โดยใช้วิธีการจูงใจ ช่มชู้ คุกคาม หรือครอบงำให้ผู้ต้องขังอื่นร่วมกันในการกระทำผิด เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมโดยวิธีจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม และให้มีความรู้สึก สามัคคี ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $S.D. = 0.033$) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อโณทัย กิ่งศักดิ์ และ บุญสืบ กิจสนธิ วิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังชาย : เรือนจำพิเศษมิวนิบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังหากได้รับการอบรมในการฝึกวิชาชีพหรือมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันจะมีความคิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รักและสามัคคีกันมากขึ้น (อโณทัย กิ่งศักดิ์ และ บุญสืบ กิจสนธิ, 2551)

พฤติกรรมทำตนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้ต้องขังอื่น เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมและใช้หลักการมีส่วนร่วมเข้ามาพัฒนาพฤติกรรมทำให้ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่รักใคร่ กลมเกลียวกัน

เห็นอกเห็นใจกัน และอยู่ร่วมกันได้อย่างดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.043) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ คติยา อายุยีน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะบุคคลตามหลักพุทธธรรมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรให้เกิดพฤติกรรมที่ดี สามารถปฏิบัติอยู่ในกตिका กฎเกณฑ์ระเบียบวินัย อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่ช่วยเหลือและแสดงความคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ละลายพฤติกรรมไปในตัวอีกด้วย (คติยา อายุยีน, 2558)

พฤติการณ์ใช้ผู้อิทธิพลภายนอกข่มขู่เจ้าหน้าที่เรือนจำหรือทัณฑสถาน เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมโดยใช้หลักธรรมเข้ามาให้ผู้ต้องขังปฏิบัติ ทำให้เข้าใจและเห็นอกเห็นใจเจ้าหน้าที่ และมีสัมพันธ์ที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D.=0.025) เมื่อพิจารณาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ จิรัฎฐิติกาล วิจัยเรื่อง “การปฏิบัติธรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังกลุ่มที่ผ่านหลักสูตรการปฏิบัติธรรมมีพฤติกรรม มีนัยยะสำคัญแสดงพฤติกรรมมากขึ้น สามารถทำให้ผู้ต้องขัง มีจิตใจที่ดีขึ้น มีสภาวะทางอารมณ์ที่ที่เข้มแข็ง มีความอดทนอดกลั้น รู้จักมองโลกในแง่ดี จิตใจสงบมากยิ่งขึ้น รู้จักให้อภัย (สวัสดิ์ จิรัฎฐิติกาล, 2554)

พฤติการณ์ต่อต้านหรือกระด้างกระเดื่องต่อการปกครองและควบคุม เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรม โดยการฝึกระเบียบ วินัย ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าหน้าที่ และรักษาวินัยเป็นอย่างดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D.=0.024) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิमित ทัพพานันต์ วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไร้ญาติ” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังหากไม่มีการฝึกระเบียบวินัย หรือไม่อยู่ในระเบียบ จะทำให้ไม่เชื่อฟังคำสั่งเจ้าหน้าที่ และจะเกิดการต่อต้านการควบคุม ทำความผิดซ้ำหากบ่อยครั้ง หากมีการฝึกระเบียบ วินัย ผู้ต้องขังจะรักษาระเบียบไม่กระทำความผิดซ้ำหาก (นิमित ทัพพานันต์, 2561)

พฤติการณ์ก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรม ด้วยการละลายพฤติกรรมและหากิจกรรมให้ทำเพื่อลดความตึงเครียด ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมพัฒนาในทางที่ดีขึ้น และอยู่ในระเบียบวินัยดีมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.038) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมนต์ เผ่าเพ็ญวิชัยเรื่อง “ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ พิเศษพัทยา” ผลการวิจัยพบว่า หากเรือนจำมีปัญหาด้านการบริหารจัดการ ทำให้ผู้ต้องขังมองว่าการบริหารงานเรือนจำแย่ ผู้ต้องขังขาดประโยชน์ และความเป็นอยู่ที่เลวร้ายจึงมีพฤติการณ์ก่อความวุ่นวาย เป็นแกนนำประท้วง (นฤมนต์ เผ่าเพ็ญ, 2558)

กระทำผิดวินัยเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรม ในภาพรวมผู้ต้องขังทำผิดวินัยน้อยมาก ต่างจากตอนที่ยังไม่เข้ารับการพัฒนาพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.003) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองศักดิ์ สุวาริ วิจัยเรื่อง

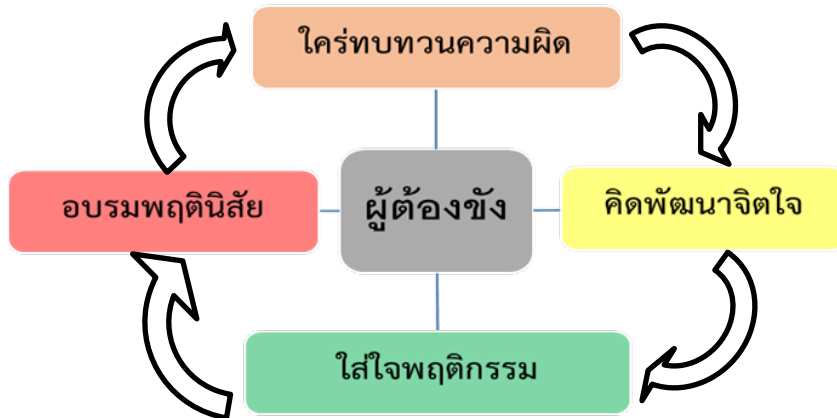
“แนวทางการปฏิบัติและพัฒนาผู้ต้องขังคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของราชอาณาจักรไทย” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีพฤติกรรมไม่เคารพกฎหมาย ระเบียบที่เรือนจำกำหนด เนื่องจากแรงจูงใจรายบุคคลและสาเหตุเชิงโครงสร้าง และความคับข้องใจที่ผู้ต้องขังประสบก่อนถูกคุมขัง เมื่อได้รับการอบรมพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเหล่านี้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น เชื่อฟังเจ้าหน้าที่ อยู่ในระเบียบของเรือนจำ และผิดวินัยเรือนจำน้อยมาก (เรื่อง ศักดิ์ สุวารี, 2560)

พฤติกรรมแปลกแยกไม่สามารถเข้ากับผู้ต้องขังอื่นได้ เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้ทำกิจกรรม ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเองให้อยู่ร่วมกับผู้ต้องขังอื่นได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.025) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ คติยา อายุยีน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะบุคคลตามหลักพุทธธรรมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่แปลกแยกจากบุคคลอื่นโดยส่วนมากจะมีพฤติกรรมที่โดดเดี่ยว ไม่ค่อยที่จะมีส่วนร่วมกับคนในสังคม หากนำบุคลากรเหล่านี้มาพัฒนาทางด้านความคิด หากิจกรรมให้ทำโดยให้ความสำคัญของแต่ละบุคคล บุคลากรเหล่านี้จะสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลทั่วไปได้อย่างมีความสุข (คติยา อายุยีน, 2558)

พฤติกรรมหรือเตรียมการหลบหนี เมื่อผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤติกรรม โดยใช้หลักการเข้ามาพัฒนาจิตใจ ให้ผู้ต้องขังรู้จักยอมรับความเป็นจริง และหากิจกรรมให้ทำเพื่อลดความคิดฟุ้งซ่าน ผู้ต้องขังพัฒนาพฤติกรรมดีขึ้นมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.008) เมื่อพิจารณาพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานันทวิทย์ ธีรภทโท (แก้วบุตรดี) และคณะ วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับผู้ต้องขังในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยว่า ผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรศีลคสาสมาธิมีจริยธรรมเชิงพุทธบูรณาการสูงกว่าก่อนเข้าอบรมอย่างมีนัยสำคัญ การพัฒนาจิตใจให้กับผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนความคิดทัศนคติให้ยอมรับสภาพความเป็นจริง และสามารถใช้ชีวิตอยู่กับความเป็นจริงได้ (พระมหานันทวิทย์ ธีรภทโท (แก้วบุตรดี) และคณะ, 2559)

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ผลจากการศึกษาพบว่า “การพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ที่มา: จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

1. อบรมพุดินนีสัย หมายถึง มาตรการควบคุมพิเศษ คือการรับตัวผู้ต้องขังที่ กรมราชทัณฑ์ส่งตัวมาให้เรือนจำกลางคลองไผ่ ดำเนินการพัฒนาพุดินนีสัยของผู้ต้องขังเหล่านี้ให้อยู่ในกฎระเบียบของทางเรือนจำ มิให้กระทำความผิดเช่นเดิมซ้ำอีก
2. ใคร่ทบทวนความผิด หมายถึง มาตรการโปรแกรม 1 คือการให้ผู้ต้องขังอยู่ในอาคารขังเดี่ยวเพื่อทบทวนความผิดของตนเองที่ได้กระทำมาซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคม
3. คิดพัฒนาจิตใจ หมายถึง มาตรการโปรแกรม 2 คือการให้ผู้ต้องขังที่อยู่ห้องขังซอยได้รับการอบรมพุดินนีสัยโดยการใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง
4. ใส่ใจพฤติกรรม หมายถึง มาตรการโปรแกรม 3 คือการให้ผู้ต้องขังที่อยู่บนห้องขังรวม (ห้องใหญ่) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่ประพฤติตนดีขึ้นและมีสภาพการควบคุมคล้ายกับผู้ต้องขังแดนอื่นๆ ทั่วไป มีสภาวะความกดดันที่น้อย และผู้ต้องขังมีสิทธิและประโยชน์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.1 ใช้การขัดเกลาทางสังคมและป้องกันมิให้บุคคลที่เคยกระทำความผิดแล้วกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก โดยวิธีการแก้ไขอบรมฟื้นฟูจิตใจให้กลับตนเป็นคนดีมีค่าสู่สังคม
- 1.2 เรือนจำกลางคลองไผ่ ควรจำแนกผู้ต้องขังกลุ่มรับยาจิตเวชหรือจิตไม่สมประกอบไปอยู่ที่เรือนจำที่ดูแลผู้ต้องขังกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ
- 1.3 กรมราชทัณฑ์ ควรตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ชัดเจนและพยานหลักฐานที่แน่ชัดก่อนย้ายผู้ต้องขังมาเรือนจำกลางคลองไผ่ แดนความมั่นคงสูงสุด (แดน 8) เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องขังเสียสิทธิประโยชน์ และลดข้อร้องเรียนในทางอ้อม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเรือนจำต่างๆ ทั่วประเทศเพิ่มเติม และควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยมูลเหตุที่ทำให้ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมการกระทำความผิด

2.2 ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการกระทำความผิด ในประเภทพฤติกรรมต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการจำแนกพฤติกรรมความผิด จะได้นำมาเพื่อฟื้นฟูฝึกอบรม และแก้ไขปัญหาคาการกระทำความผิดซ้ำได้อย่างเหมาะสม

2.3 ควรศึกษาวิจัยหลักธรรมที่เหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของกรมราชทัณฑ์ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- คตียา आयูยีน. (2558). *กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะบุคคลตามหลักพุทธธรรมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ตอนบน*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นฤมนต์ เผ่าเพ็ง. (2558). *ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำพิเศษพัทยา*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิमित ท้าวานันต์. (2561). *การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของต้องขังไร้ญาติ*. รายงานการวิจัย. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60.
- พระมหานันทวิทย์ อธิภทโท (แก้วบุตรดี) และคณะ. (2559). *การเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับผู้ต้องขังในเขตกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ระเบียบกรมราชทัณฑ์. (2561). *ว่าด้วยการคุมขังและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงสุด และเรือนจำความมั่นคงสูงสุด*.
- ระเบียบเรือนจำกลางคลองไผ่. (2561). *ว่าด้วยการคุมขังและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงสุด*.
- เรืองศักดิ์ สุวารี. (2560). *แนวทางการปฏิบัติและพัฒนาผู้ต้องขังคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของราชอาณาจักรไทย*. รายงานการวิจัย. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59.
- สวัสดิ์ จิรัฎฐิติกาล. (2554). *การปฏิบัติธรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม*. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่. (2559). *ข้อกำหนดสำหรับควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงสุด*.
- อโนทัย กิ่งศักดิ์ และ บุญสืบ กิจสนิท. (2551). *แรงจูงใจในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษา: เรือนจำพิเศษมีนบุรี*. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.